

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za peticije

2008/2126(INI)

23.9.2008

OSNUTEK POROČILA

o boju proti zavajajočemu oglaševanju podjetij za imeniške storitve (peticije 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 in druge)
(2008/2126(INI))

Odbor za peticije

Poročevalec: Simon Busuttil

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV.....	8

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

**o boju proti zavajajočemu oglaševanju podjetij za imeniške storitve (peticije 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 in druge)
(2008/2126 (INI))**

Evropski parlament,

- ob upoštevanju peticij 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 in drugih,
- ob upoštevanju prejšnjih razprav Odbora za peticije o peticiji 45/2006 in drugih peticijah,
- ob upoštevanju Direktive 2006/114/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju (kodificirano besedilo),¹ ki je nadomestila Direktivo 84/450/EGS², kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/55/ES³,
- ob upoštevanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (direktiva o nepoštenih poslovnih praksah)⁴,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov)⁵,
- ob upoštevanju Direktive 98/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov⁶,
- ob upoštevanju člena 192(1) svojega poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za peticije (A6–0000/2008),

A ker je Parlament prejel več kot 400 peticij, večinoma od malih podjetij, ki trdijo, da so žrtve zavajajočega oglaševanja podjetij za imeniške storitve in so zato imela finančno izgubo,

B ker te pritožbe kažejo na razširjenost zavajajočih poslovnih praks, ki jih uporabljajo

¹ UL L 376, 27.12.2006, str. 21.

² Direktiva Sveta 84/450/EGS z dne 10. septembra 1984 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o zavajajočem oglaševanju (UL L 250 z dne 19.9.1984, str. 17).

³ Direktiva 97/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 1997 o spremembi Direktive 84/450/EGS o zavajajočem oglaševanju, tako da vključuje primerjalno oglaševanje (UL L 290, 23.10.1997, str. 18).

⁴ UL L 149, 11.6.2005, str. 22.

⁵ UL L 364, 9.12.2004, str. 1.

⁶ UL L 166, 11.6.1998, str. 51.

nekatera podjetja za imeniške storitve in vplivajo na tisoče podjetij v Evropski uniji in zunaj nje ter imajo zanje pomembne finančne posledice,

- C ker poslovne prakse, na katere se nanašajo pritožbe, navadno vključujejo ponudbo podjetij za imeniške storitve, navadno po pošti, drugim podjetjem, naj izpolnijo ali posodobijo podrobnosti o svoji firmi in stikih, pod lažnim vtisom, da bodo v poslovnem imeniku navedena brezplačno, medtem ko podpisniki pozneje odkrijejo, da so pravzaprav nenamerno podpisali pogodbo o vpisu v poslovni imenik z letno članarino približno 1000 eurov, ki jih navadno zavezuje za najmanj tri leta,
- D ker so obrazci, ki se uporabljajo pri takem početju, navadno dvoumni in težko razumljivi ter napeljujejo na zmotno prepričanje o brezplačnem vpisu v poslovni imenik, v resnici pa podjetja zavežejo k neželenim pogodbam za oglaševanje v poslovnih imenikih,
- E ker se Direktiva 2006/114⁷ uporablja tudi za poslovanje med podjetji in „zavajajoče oglaševanje“ opredeljuje kot „vsako oglaševanje, ki na kateri koli način, vključno s predstavitvijo, zavaja ali bi utegnilo zavajati osebe, ki jim je namenjeno, ali osebe, ki jih doseže, in ki bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivalo na ekonomsko obnašanje oseb ali ki iz enakih razlogov škodi ali bi utegnilo škoditi konkurentom“,
- F ker se Direktiva 2005/29/ES⁸ o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov ne uporablja za zavajajoče prakse med podjetji in se zato nanjo v tej obliki ni mogoče sklicevati pri podpori vlagateljem peticije,
- G ker Uredba (ES) 2006/2004⁹ o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov „kršitev znotraj Skupnosti“ opredeljuje kot „vsakršno dejanje ali opustitev v nasprotju z zakonodajo o varstvu interesov potrošnikov ... , ki škoduje ali bi utegnila škodovati kolektivnim interesom potrošnikov, ki prebivajo v drugi državi članici ali drugih državah članicah, kot je tista, iz katere izvira ali v kateri je prišlo do storitve dejanja ali opustitve ali v kateri ima odgovorni prodajalec ali dobavitelj svoj sedež ali v kateri so na voljo dokazi ali sredstva, ki se nanašajo na dejanje ali opustitev“,
- H ker večina podpisnikov peticij navaja poslovni imenik European City Guide s sedežem v Valencii v Španiji, omenjena pa so še nekatera podjetja za imeniške storitve, kot so Construct Data Verlag, Deutscher Adressdienst GmbH in NovaChannel, medtem ko druga podjetja za imeniške storitve uporabljajo zakonite poslovne prakse,
- I ker so te zavajajoče poslovne praks v glavnem usmerjene na mala podjetja, vendar so med njimi tudi posamezniki in celo nepridobitni subjekti, kot so šole, knjižnice in krajevna društva, denimo klubi v društvenih prostorih,
- J ker imajo podjetja za imeniške storitve pogosto sedež v drugi državi članici kot žrtve, zaradi česar te težje poiščejo zaščito nacionalnih organov, ker žrtvam pogosto ne pomagajo niti nacionalni organi za varstvo potrošnikov, češ da je zakon namenjen varstvu

⁷ UL L 376, 27.12.2006, str. 21–27.

⁸ UL L 149, 11.6.2005, str. 22–39.

⁹ UL L 364, 9.12.2004, str. 1–11.

potrošnikov, ne podjetij, ker je večina žrtev med malimi podjetji in nimajo zadostnih sredstev za uporabo učinkovitih pravnih sredstev,

- K ker od žrtev teh praks podjetja za imeniške storitve ali njihovi izterjevalci dosledno terjajo plačilo, ker se žrtve pritožujejo nad stisko in grožnjami zaradi takega pristopa in mnogi od njih nazadnje proti svoji volji plačajo, da bi se izognili nadaljnjemu nadlegovanju,
- L ker so se žrtve, ki zavrnejo plačilo, z le redkimi izjemami znašle pred sodiščem,
- M ker je več držav članic sprejelo pobude za obravnavo tega problema, predvsem v povezavi z ozaveščanjem,
- N ker je Avstrija po letu 2000 spremenila svoj nacionalni zakon o nepoštenih trgovskih praksah, ki v oddelku 28a zdaj navaja, da „je v okviru poslovanja in z namenom konkurence prepovedano oglaševati vpis v imenike, kot so rumene strani, telefonski imenik ali podobni sezname, s plačilnim nalogom, nakaznico, fakturo, ponudbo za popravek ali drug podoben način ali neposredno ponujati tak vpis, ne da bi nedvoumno in tudi z jasnimi grafičnimi sredstvi poudarili, da je tak oglas le ponudba za sklenitev pogodbe“,
- O ker se take prakse uporabljajo že vrsto let in so zato povzročile veliko število žrtev in precejšen finančni vpliv na notranjem trgu,
 1. izraža zaskrbljenost nad problemom, na katerega so opozorili vlagatelji peticij, saj se zdi, da je široko razširjen, čezmejne narave in ima pomemben finančni vpliv, še zlasti na mala podjetja;
 2. meni, da so zaradi čezmejne narave problema institucije Skupnosti dolžne žrtvam zagotoviti ustrezno pravno varstvo, tako da bi bilo mogoče veljavnost pogodb, sklenjenih na podlagi zavajajočega oglaševanja, učinkovito spodbijati in jih razveljaviti ter da bi žrtve lahko dobile povrnjen plačani denar;
 3. poziva žrtve, naj primere poslovnih goljufij prijavijo nacionalnim organom in se ustrezno posvetujejo, preden poravnajo pristojbine, ki jih od njih zahtevajo zavajajoča podjetja za imeniške storitve;
 4. obžaluje, da kljub razširjenosti teh praks zakonodaja EU in nacionalna zakonodaja očitno ne zagotavljata učinkovitega pravnega varstva ali pa se na nacionalni ravni ne izvajata ustrezno; obžaluje, da nacionalni organi prav tako očitno ne morejo zagotoviti pravnega varstva;
 5. z odobravanjem spremlja prizadevanja evropskih in nacionalnih poslovnih združenj za ozaveščanje njihovih članov in jih poziva, naj ta prizadevanja okrepijo, da bo čim manj ljudi sploh postalo žrtev zavajajočih poslovnih imenikov;
 6. odobrava ukrepe nekaterih držav članic, kot so Italija, Španija, Nizozemska, Belgija in Združeno kraljestvo, zlasti pa Avstrija, pri poskusih odvratanja podjetij za imeniške storitve od zavajajočih praks, vendar meni, da so ta prizadevanja nezadostna;

7. poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju z nacionalnimi in evropskimi predstavniškimi združenji podjetij okrepijo prizadevanja za ozaveščanje o tem problemu, tako da bo s tem seznanjenih več ljudi in se bodo lahko izognili zavajajočemu oglaševanju, ki bi jih lahko premamilo v neželene oglaševalske pogodbe;
8. poziva Komisijo, naj problem poslovnih goljufij obravnava v okviru svoje pobude „Akt za mala podjetja“;
9. obžaluje, da Direktiva 2006/114/ES¹⁰ o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, ki se nanaša na transakcije med podjetji, tako kot v tem primeru, očitno ni dovolj, da bi zagotovila učinkovito pravno varstvo, ali pa je države članice ustrezno ne uveljavljajo;
10. opozarja, da čeprav Komisija nima pristojnosti za neposredno izvrševanje Direktive proti posameznikom ali podjetjem, pa je njena dolžnost kot varuha Pogodbe, da zagotovi primerno izvajanje Direktive v državah članicah;
11. poziva Komisijo, naj okrepi spremljanje izvajanja te direktive, še zlasti v tistih državah članicah, ki so znane kot sedež zavajajočih podjetij za imeniške storitve, predvsem pa v Španiji, kjer ima sedež v peticijah najpogosteje omenjeno podjetje za imeniške storitve, in na Češkem, kjer je bila proti žrtvam izrečena sodba, ki zbuja dvom o izvajanju te direktive v tej državi; poziva Komisijo, naj Parlamentu poroča o svojih ugotovitvah;
12. obžaluje, da Direktiva 2005/29/ES¹¹ o nepoštenih poslovnih praksah ne zajema transakcij med podjetji in da se države članice obotavljajo razširiti njeno področje delovanja; vendar pa pripominja, da lahko države članice enostransko razširijo področje delovanja svoje nacionalne potrošniške zakonodaje na transakcije med podjetji, ter jih spodbuja, naj to storijo;
13. odobrava zgled Avstrije, ki je v nacionalno zakonodajo uvedla posebno prepoved o zavajajočih poslovnih imenikih, in Komisijo poziva, naj zaradi čezmejne narave težave predloži novo zakonodajno pobudo po avstrijskem zgledu, ki izrecno prepoveduje oglaševanje v poslovnih imenikih, če morebitne stranke niso nedvoumno in z jasnimi grafičnimi sredstvi seznanjene, da je tak oglas le ponudba za sklenitev pogodbe o plačljivi storitvi;
14. opaza, da je nacionalna zakonodaja pogosto nezadostna za uporabo pravnih sredstev proti podjetjem za imeniške storitve s sedežem v drugi državi članici, zato Komisijo poziva, naj olajša tesnejše čezmejno sodelovanje med nacionalnimi organi ter jim omogoči, da bodo žrtvam lahko zagotovili bolj učinkovito pravno varstvo;
15. obžaluje, da se Uredba (ES) 2006/2004¹² o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov ne uporablja pogosteje, ter Komisijo poziva, naj okrepi spremljanje izvajanja te uredbe in nacionalne organe pozove, naj pogosteje uporabljajo ta pravni instrument, ki bi lahko zagotovil pravno varstvo v primerih kršitev znotraj Skupnosti;

¹⁰ UL L 376, 27.12.2006, str. 21–27.

¹¹ UL L 149, 11.6.2005, str. 22–39.

¹² UL L 364, 9.12.2004, str. 1.

16. odobrava zgled Belgije, kjer lahko vsi prizadeti zaradi zavajajočih praks sprožijo sodni postopek v državi bivanja;
17. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo imele žrtve zavajajočega oglaševanja na voljo jasno prepoznaven nacionalni organ, kateremu se bodo lahko pritožile in poiskale pravno varstvo tudi v primerih, kot je ta, ko so žrtve zavajajočega oglaševanja podjetja;
18. poziva Komisijo, naj oblikuje smernice najboljšega ravnanja za nacionalne izvršilne organe, ki jim lahko sledijo ob prijavi primerov zavajajočega oglaševanja;
19. poziva Komisijo k mednarodnemu sodelovanju s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami, da zavajajoči poslovni imeniki iz tretjih držav ne bodo oškodovali podjetij s sedežem v Evropski uniji;
20. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter državam članicam.

OBRAZLOŽITEV

Uvod

Številna podjetja, pogosto mala podjetja, so žrtve goljufij zaradi zavajajočega oglaševanja. Pogosta goljufija je ta, po kateri se žrtve nehote prijavijo za oglas v poslovnem imeniku v prepričanju, da bo ta brezplačen.

Žrtve navadno od zavajajočih podjetij za imeniške storitve prejmejo obrazce, naj izpolnijo, popravijo ali posodobijo podatke o svojem podjetju. Pogosto jim zatrjujejo, da je posodobitev podatkov brezplačna. To jih napelje k temu, da podatke posodobijo in odpošljejo obrazec. Ne zavedajo pa se, da s podpisom obrazca podpisujejo tudi pogodbo, ki jih zavezuje k objavi oglasa v poslovnem imeniku za najmanj tri leta, z letnim stroškom približno 1000 eurov. Žrtve se zavedo goljufije šele, ko prejmejo dopis podjetja za imeniške storitve, da so pravzaprav objavili oglas v imeniku, skupaj z računom. Podjetja za imeniške storitve ali njihovi izterjevalci neplačnike pogosto nadlegujejo in jim celo grozijo s sodnim pregonom. Mnogi preprosto obupajo in plačajo, da bi se izognili nadaljnjemu nadlegovanju.

Prizadetih je bilo na tisoče podjetij po vsej Evropski uniji. Glede na to, da pogodba stane približno 1000 eurov na leto in traja najmanj tri leta, je finančni vpliv v EU precejšen.

Medtem ko je jasno, da obstaja element zavajajoče poslovne prakse, ki je navadno nezakonita, pa ni povsem jasno, ali zakonodaja EU zagotavlja pravno varstvo, in če ga, ali se to ustrezno izvaja na nacionalni ravni v različnih državah članicah. Tako zavajajoča podjetja za imeniške storitve pri goljufanju pogosto izkoriščajo zakonske vrzeli ali pomanjkljivo izvajanje na nacionalni ravni. Skupna točka je ta, da imajo zavajajoči poslovni imeniki navadno sedež v drugi državi kot žrtve. Zato se te le s težavo sklicujejo na nacionalno zakonodajo ali se obrnejo po pomoč na nacionalne organe v drugi državi članici. Pogosto se dogaja tudi, da nacionalni organi s področja varstva potrošnikov njihove pritožbe zavrnejo, češ da se potrošniška zakonodaja nanaša na potrošnike, ne na podjetja. Tako nimajo nobenega učinkovitega pravnega sredstva, tovrstne poslovne goljufije pa se lahko nemoteno širijo.

Vsi poslovni imeniki pa ne temeljijo na zavajajočem oglaševanju in številna podjetja za imeniške storitve so popolnoma zakonita. Poslujejo celo na podlagi kodeksa ravnanja, ki jasno določa, da morajo biti naročila jasno razvidna kot taka in da brezplačnega oglaševanja ni mogoče mešati s plačljivim oglaševanjem. Vseeno pa se nekateri poslovni imeniki zanašajo na zavajajoče poslovne prakse. V največ prejetih pritožbah se pojavlja en poslovni imenik, European City Guide s sedežem v Valencii v Španiji, omenjajo pa se tudi drugi, denimo Construct Data Verlag, Deutscher Adressdienst GmbH in NovaChannel. Nekateri od zavajajočih poslovnih imenikov so tudi spletni. Po zatrjevanju predstavnikov European City Guida samo to podjetje na leto izda približno 6,5 milijona obrazcev.

Namen poročila

Odbor za peticije Evropskega parlamenta je prejel več kot 400 peticij malih podjetij iz vse Evropske unije in celo nekaterih tretjih držav, ki trdijo, da so med žrtvami. Poleg tega je več poslancev Evropskega parlamenta o teh pritožbah pisalo Evropski komisiji in predložilo vprašanja za pisni in ustni odgovor. Evropski parlament pa je odobril to poročilo, da bi podrobneje raziskali ta problem in predlagali nadaljnje ravnanje. Poročevalec želi zato s

poročilom:

- povečati ozaveščenost o tem vprašanju, tako da bo med žrtvami poslovnih goljufij manj podjetij;
- države EU pozvati k strožji nacionalni zakonodaji in zagotoviti primerno izvrševanje veljavne zakonodaje EU o zavajajočem oglaševanju in nepoštenih trgovskih praksah;
- pozvati Komisijo, naj okrepljeno spremlja izvajanje zakonodaje EU in izboljša veljavno zakonodajo EU, če se ugotovi, da teh goljufij ni primerno nepreklicno preprečiti, in
- ponuditi podporo in smernice tistim, ki so že med žrtvami.

Zakonodaja EU

Na ravni Skupnosti so za ta primer najpomembnejši trije predpisi EU. Ti so:

- Direktiva 2006/114/ES Evropskega parlamenta in Sveta o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, ki je nadomestila Direktivo 84/450/EGS,¹³ kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/55/ES¹⁴;
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES¹⁵ o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu (direktiva o nepoštenih poslovnih praksah).
- Uredba (ES) št. 2006/2004¹⁶ Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov).

Posvetovanja pred pripravo poročila

Pred dokončanjem tega poročila je poročevalec sodeloval na več posvetovalnih sestankih, tudi z evropsko komisarko za potrošnike Megleno Kunevo in z več poslanci v Evropskem parlamentu, ki se zanimajo za to vprašanje zaradi pritožb, ki so jih prejeli od svojih volivcev. Poročevalec se je na sestankih posvetoval tudi s poslovnimi združenji, ki predstavljajo podjetja, zlasti evropska mala podjetja, kot sta Eurochambres in UEAPME, ter Evropskim združenjem poslovnih imenikov in seveda samimi žrtvami.

Odbor za peticije je v četrtek, 11. septembra 2008, v Evropskem parlamentu priredil delavnico z naslovom „Ustavimo goljufije: boj proti zavajajočim poslovnim imenikom“. Na njej so poslanci Evropskega parlamenta imeli priložnost prisluhniti vlagateljem peticij in predstaviškemu združenju, predstavnikom Komisije ter tudi predstavnikom podjetja za imeniške storitve European City Guide, na katero opozarja največje število peticij.

Ugotovitve poročila

¹³ UL L 250, 19.9.1984, str. 17–20.

¹⁴ UL L 290, 23.10.1997, str. 18–23.

¹⁵ UL L 149, 11.6.2005, str. 22–39.

¹⁶ UL L 364, 9.12.2004, str. 1–11.

Poročevalec meni, da so vlagatelji peticije opozorili na resen problem, ki je očitno široko razširjen, čezmejne narave in ima pomemben finančni vpliv, še zlasti na mala podjetja; Poleg tega meni, da so zaradi čezmejne narave problema institucije Skupnosti dolžne žrtvam zagotoviti ustrezno pravno varstvo. To bi jim moralo omogočati, da spodbijajo veljavnost pogodb, sklenjenih na podlagi zavajajočega oglaševanja, ter da dobijo povrnjen denar, ki so ga plačali zaradi zavajajočih praks.

Poročilo obžaluje, da nacionalni organi žrtvam očitno ne morejo zagotoviti ustreznega pravnega varstva in da kljub razširjenosti teh zavajajočih poslovnih praks zakonodaja EU in nacionalna zakonodaja očitno nista ustrezni, da bi zagotavljali učinkovito pravno varstvo, ali pa se ne izvajata ustrezno.

Svetovanje žrtvam

Poročilo žrtve poziva, naj primere poslovnih goljufij prijavijo nacionalnim organom in se ustrezno posvetujejo, preden poravnajo pristojbine, ki jih od njih zahtevajo zavajajoča podjetja za imeniške storitve. Poleg tega bi morale žrtve s svojim primerom seznaniti poslovna in potrošniška združenja ter svojega predstavnika v Evropskem parlamentu, tako da bi bilo mogoče okrepiti ukrepe za boj proti zavajajočim poslovnim imenikom na evropski ravni.

Ozaveščanje

Poročilo z odobravanjem spremlja prizadevanja evropskih in nacionalnih poslovnih združenj za ozaveščanje njihovih članov in jih poziva, naj ta prizadevanja okrepijo, da bo čim manj ljudi sploh postalo žrtev zavajajočih poslovnih imenikov. Odobrava tudi ukrepe nekaterih držav članic, kot so Italija, Španija, Nizozemska, Belgija in Združeno kraljestvo, zlasti pa Avstrija, pri poskusih odvratanja podjetij za imeniške storitve od zavajajočih praks. Vendar pa meni, da so ta prizadevanja nezadostna.

V zvezi z ozaveščanjem poročilo poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju z nacionalnimi in evropskimi predstavniškimi združenji podjetij okrepijo prizadevanja za ozaveščanje o tem problemu, tako da bo s tem seznanjenih več ljudi in se bodo lahko izognili zavajajočemu oglaševanju, ki bi jih lahko premamilo v neželene oglaševalske pogodbe;

Poleg tega Komisijo poziva, naj ta problem obravnava v okviru svoje pobude „Akt za mala podjetja“.

Direktiva 2006/114/ES¹⁷ o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju

Poročilo ugotavlja, da za transakcije med podjetji velja Direktiva 2006/114/ES¹⁸ o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, in zato tudi za problem, s katerim se srečujejo žrtve zavajajočih poslovnih imenikov. To direktivo, ki določa uporabo odredb za prenehanje kršitev in drugih pravnih postopkov, ki prepovedujejo nadaljnje zavajajoče oglaševanje, so v svojo zakonodajo prenesle vse države članice. Vendar pa očitno ni dovolj, da bi zagotovila ustrezno pravno varstvo, ali pa je države članice ustrezno ne uveljavljajo.

¹⁷ UL L 376, 27.12.2006, str. 21–27.

¹⁸ UL L 376, 27.12.2006, str. 21–27.

Poročilo zato Evropsko komisijo poziva k okrepljenemu spremljanju izvajanja Direktive 2006/114/ES¹⁹. To bi bilo treba storiti še zlasti v tistih državah članicah, ki so znane kot sedež zavajajočih podjetij za imeniške storitve, predvsem pa v Španiji, kjer ima sedež v peticijah najpogosteje omenjeno podjetje za imeniške storitve. Posebno pozornost je treba nameniti tudi Češki, kjer je bila proti žrtvam nedavno izrečena sodba, ki zbuja dvom o učinkovitosti izvajanja te direktive v tej državi.

Poročilo Komisijo poziva, naj Parlamentu poroča o svojih ugotovitvah.

Direktiva 2005/29/ES²⁰ o nepoštenih poslovnih praksah

Poročilo z obžalovanjem ugotavlja, da Direktiva 2005/29/ES²¹ o nepoštenih poslovnih praksah ne zajema transakcij med podjetji in da se države članice obotavljajo razširiti njeno področje delovanja. Po drugi strani lahko države članice enostransko razširijo področje delovanja svoje nacionalne potrošniške zakonodaje na transakcije med podjetji, zato lahko tiste, ki želijo zagotoviti zaščito v svoji nacionalni zakonodaji, to lahko storijo brez čakanja na zakonodajno pobudo Komisije za spremembo zakonodaje EU.

Najboljši zgled za boj proti zavajajočim poslovnim imenikom je Avstrija, ki je po letu 2000 spremenila svoj nacionalni zakon o nepoštenih trgovskih praksah. Ta v oddelku 28a zdaj navaja, da „je v okviru poslovanja in z namenom konkurence prepovedano oglaševati vpis v imenike, kot so rumene strani, telefonski imenik ali podobni sezname, s plačilnim nalogom, nakazilom, fakturo, ponudbo za popravek ali na drug podoben način ali neposredno ponujati tak vpis, ne da bi nedvoumno in tudi z jasnimi grafičnimi sredstvi poudarili, da je tak oglas le ponudba za sklenitev pogodbe“,

Poročevalec meni, da je avstrijski zgled dober in bi mu bilo treba slediti. Zato poročilo Evropsko komisijo poziva, naj zaradi čezmejne narave problema predloži novo zakonodajno pobudo po avstrijskem zgledu, ki izrecno prepoveduje oglaševanje v poslovnih imenikih, če morebitne stranke niso nedvoumno in z jasnimi grafičnimi sredstvi seznanjene, da je tak oglas le ponudba za sklenitev pogodbe o plačilu.

Uredba (ES) 2006/2004²² o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov

Poročilo opaža, da je nacionalna zakonodaja pogosto nezadostna za uporabo pravnih sredstev proti podjetjem za imeniške storitve s sedežem v drugi državi članici, in zato Komisijo poziva, naj olajša tesnejše čezmejno sodelovanje med nacionalnimi organi ter jim omogoči, da bodo žrtvam lahko zagotovili bolj učinkovito pravno varstvo.

V Belgiji lahko na primer vsi prizadeti zaradi zavajajočih praks sprožijo sodni postopek v državi bivanja in žrtve enega od zavajajočih poslovnih imenikov so tudi dobile primer na sodišču (poslovni imenik je moral plačati kazen), čeprav, ko to pišemo, pritožbeni postopek v tem primeru še ni končan.

V Avstriji prav tako obstajajo primeri, ko so bile žrtve uspešne v sodnem postopku proti

¹⁹ UL L 376, 27.12.2006, str. 21–27.

²⁰ UL L 149, 11.6.2005, str. 22–39.

²¹ UL L 149, 11.6.2005, str. 22–39.

²² UL L 364, 9.12.2004, str. 1–11.

podjetjem za imeniške storitve.

Po drugi strani so na Češkem žrtve zgubile primer, ki ga je proti njim vložilo podjetje za imeniške storitve, in prav ta primer sproža vprašanje, ali Češka ustrezno izvaja določbe Direktive 2006/114/ES²³.

Ko je imelo eno najpogosteje omenjanih podjetij za imeniške storitve European City Guide sedež v Španiji v Barceloni, je *Generalitat de Catalunya* proti njemu trikrat izrekel denarno kazen in izdal odredbo o začasnem enoletnem zaprtju. Pozneje se je preselilo v Valencio, kjer zdaj naprej posluje pod nekoliko strožjimi pogoji. Žrtve so zdaj denimo seznanjene s pravico, da naročilo v sedmih dneh prekličejo. Vendar pa se navadno dejansko zavedo, kaj so podpisale, šele po preteku tega obdobja. Podjetje je vzpostavilo tudi funkcijo varuha pravic (*Defensor del cliente*), ki sprejema pritožbe strank. Vendar pa ta ni neodvisen od podjetja za imeniške storitve, zato ne zbuja zadostnega zaupanja. Poročevalec zato meni, da to podjetje za imeniške storitve ni storilo dovolj, da bi zagotovilo, da morebitnih strank ne zavede v podpis oglaševalske pogodbe, ki je sploh niso hotele.

Poleg tega ni dokazov o tem, da bi nacionalne oblasti drugih držav članic sprožile postopek neposredno na sodiščih v Valencii na podlagi Uredbe (ES) 2006/2004²⁴ o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov.

Office of Fair Trading (OFT) v Združenem kraljestvu naj bi uporabil določbe Uredbe (ES) 2006/2004²⁵ o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. OFT, ki je odgovoren tudi za varstvo potrošnikov, naj bi to uredbo uspešno uporabil za vložitev opustitvene tožbe proti podjetjem iz Belgije in Nizozemske, ki so pošiljala britanskim potrošnikom nenaročene in zavajajoče ponudbe. Čeprav je ta primer korak v pravo smer, pa se ni nanašal na zavajajoče poslovne imenike.

Razen v tem primeru je le malo dokazov o tem, da bi nacionalni organi Uredbo 2006/2004²⁶ v zadostni meri uporabljali za ukrepanje pred sodiščem, na primer za opustitvene tožbe, v primerih pritožb, ki izvirajo iz drugih držav članic. Zdi se, da so za to krivi stroški sodnega postopka, zapletenost in dolžina postopkov ter omejena veljavnost opustitvene tožbe.

Potreba po okrepitvi nacionalnih organov

Poročilo države članice poziva, naj zagotovijo, da bodo imela podjetja žrtve zavajajočega oglaševanja na voljo jasno prepoznaven nacionalni organ, kateremu se bodo lahko pritožila in poiskala pravno varstvo. Zdaj velikokrat ni tako, saj nacionalni organi za varstvo potrošnikov pogosto ne obravnavajo pritožb podjetij in se omejujejo na pritožbe potrošnikov. Komisijo poziva, naj oblikuje smernice najboljšega ravnanja za nacionalne izvršilne organe, ki jim lahko sledijo ob prijavi primerov zavajajočega oglaševanja.

Zavajajoči poslovni imeniki s sedežem v tretji državi

Poročilo navsezadnje Komisijo poziva k mednarodnemu sodelovanju s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami, da zavajajoči poslovni imeniki iz tretjih držav ne

²³ UL L 376, 27.12.2006, str. 21–27.

²⁴ UL L 364, 9.12.2004, str. 1–11.

²⁵ UL L 364, 9.12.2004, str. 1–11.

²⁶ UL L 364, 9.12.2004, str. 1–11.

bodo oškodovali podjetij s sedežem v Evropski uniji.